

LECTIO DIVINA

SEGÉDANYAG

a szentmise evangéliumi szakaszához

Mk 12, 28b-34

Évközi 31. vasárnap („B” év)

A főparancs a szeretet Isten és embertársaink iránt

PÉCSI EGYHÁZMEGYE

„REMÉNYT ÉS JÖVŐT ADOK NEKTEK”
(JEREMIÁS 29.11)

+ EVANGÉLIUM Szent Márk könyvéből

A főparancs a szeretet Isten és embertársaink iránt

Abban az időben egy írástudó megkérdezte Jézustól: „Melyik az első a parancsok közül?”

Jézus így válaszolt: „Ez az első: Halld, Izrael! Az Úr a mi Istenünk, az egyetlen Úr. Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből! A második hasonló ehhez: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat! Ezeknél nincs nagyobb parancsolat.”

Az írástudó erre azt válaszolta: „Valóban, jól mondtad, Mester, hogy ő az Egyetlen, és hogy rajta kívül nincs más. És azt is, hogy őt teljes szívünkből, teljes elménkből és teljes erőnkől szeretni, embertársunkat pedig úgy szeretni, mint saját magunkat, többet ér minden égő vagy véres áldozatnál.”

Jézus az okos felelet hallatára megdicsérte: „Nem jársz messze Isten országától.” Ezután több kérdést már nem mertek neki föltenni.

1. LECTIO – OLVASÁS

1.1. GÖRÖG SZÖVEG SZÓ SZERINTI FORDÍTÁSA

²⁸ Καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων, ἰδὼν ὅτι καλῶς ἀπεκρίθη αὐτοῖς, ἐπηρώτησεν αὐτόν· Ποία ἐστὶν ἐντολὴ πρώτη πάντων;

És odamenve egy az írástudók közül, hallva, amint vitatkoztak, látva, hogy jól felelt nekik, megkérdezte őt: „Melyik az első parancs az összes közül?”

²⁹ ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς ὅτι Πρώτη ἐστὶν Ἄκουε, Ἰσραήλ, κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν κύριος εἷς ἐστίν, **Felelt Jézus: „Az első: »Halld, Izrael, az Úr a mi Istenünk az egyetlen Úr.**

³⁰ καὶ ἀγαπήσεις κύριον τὸν θεόν σου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας σου καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος σου.

És szeretni fogod (szeresd) az Urat a te Istenedet teljes szívedből, és teljes lelkedből, és teljes értelmédből, és teljes erődből!«

³¹ δευτέρα αὕτη Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. μείζων τούτων ἄλλη ἐντολὴ οὐκ ἔστιν.

Ez a második: »Szeretni fogod (szeresd) felebarátodat, mint tenmagadat!« Ezeknél nagyobb más parancsolat nincsen.”

³² καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ γραμματεὺς Καλῶς, διδάσκαλε, ἐπ’ ἀληθείας εἶπες ὅτι εἷς ἐστίν καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλην αὐτοῦ

És mondta neki az írástudó: „Jól, Mester, az igazság alapján mondtad, hogy egy, és nincsen más rajta kívül.”

³³ καὶ τὸ ἀγαπᾶν αὐτόν ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς συνέσεως καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος καὶ τὸ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον ὡς ἑαυτόν περισσώτερόν ἐστιν πάντων τῶν ὀλοκαυτωμάτων καὶ θυσιῶν.

„És szeretni őt teljes szívből, és teljes értelemből, és teljes erőből, és szeretni a felebarátot, mint önmagát, nagyobb minden egészen elégi áldozatnál és áldozat bemutatásnál.”

³⁴ καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν αὐτόν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη εἶπεν αὐτῷ·Οὐ μακρὰν εἶ ἀπὸ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτόν ἐπερωτῆσαι.

És Jézus látva őt, hogy értelmesen felelt, mondta neki: „Nem vagy messze az Isten királyságától.” És senki sem merte többé megkérdezni őt.

1.2. NOVA VULGATA ÉS MAGYAR FORDÍTÁSOK

NOVA VULGATA

Szent István Társulat fordítása

Szent Jeromos Katolikus Bibliatársulat fordítása

Békés-Dalos Újszövetségi Szentírás

Károli Gáspár revideált fordítása

Simon Tamás László O.S.B. Újszövetség-fordítása

²⁸ ET ACCESSIT UNUS DE SCRIBIS, QUI AUDIERAT ILLOS CONQUIRENTES, VIDENS QUONIAM BENE ILLIS RESPONDERIT, INTERROGAVIT EUM: “QUOD EST PRIMUM OMNIUM MANDATUM?”.

²⁸ Egy írástudó is hallgatta a vitát. Amikor látta, milyen találóan megfelelt nekik, megkérdezte tőle: "Melyik az első a parancsok közül?"

²⁸ Ekkor odajárult hozzá az egyik írástudó, aki hallotta őket vitatkozni. Mivel látta, hogy jól megfelelt nekik, megkérdezte őt: »Melyik a legelső az összes parancs közül?«

²⁸ *Egy írástudó is hallgatta a vitatkozást. Amikor látta, hogy milyen találóan felelt meg nekik, odalépett hozzá és megkérdezte tőle: „Melyik az összes parancsok között a legelső?”*

²⁸ *Akkor hozzá mentén egy az írástudók közül, a ki az ő vetekedésüket hallotta vala, és tudván, hogy jól megfelele nekik, megkérdezé tőle: Melyik az első minden parancsolatok között?*

²⁸ Ekkor odament hozzá egy írástudó, aki hallotta őket vitázni, és látta, hogy jól válaszolt nekik, és megkérdezte tőle: – Melyik a legfőbb az összes parancsolat közül?

²⁹ IESUS RESPONDIT: “PRIMUM EST: “AUDI, ISRAEL: DOMINUS DEUS NOSTER DOMINUS UNUS EST,

²⁹ Jézus így válaszolt: "Ez az első: Halld, Izrael: Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr.

²⁹ Jézus így felelt neki: »Az összes parancs közül a legelső ez: ‘Halld, Izrael! A mi Urunk, Istenünk az egyetlen Úr!

²⁹ *Jézus azt felelte: „Az első így szól: halljad Izrael: az Úr, a mi Istenünk, az egyetlen Úr.*

²⁹ *Jézus pedig felele néki: Minden parancsolatok között az első: Halljad Izráel: Az Úr, a mi Istenünk egy Úr.*

²⁹ Jézus így válaszolt: – A legfőbb ez: Halljad, Izrael, az Úr, a mi Istenünk, az egyetlen Úr!

³⁰ ET DILIGES DOMINUM DEUM TUUM EX TOTO CORDE TUO ET EX TOTA ANIMA TUA ET EX TOTA MENTE TUA ET EX TOTA VIRTUTE TUA”.

³⁰ Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből!

³⁰ .

³⁰ Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből. (Ez az első parancs.)

³⁰ Szeressed azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, és teljes elmédből és teljes erődből. Ez az első parancsolat.

³⁰ Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és teljes erődből!

³¹ SECUNDUM EST ILLUD: “DILIGES PROXIMUM TUUM TAMQUAM TEIPSUM”. MAIUS HORUM ALIUD MANDATUM NON EST”.

³¹ A második így szól: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat! Ezeknél nincs nagyobb parancs.”

³¹ A második pedig ez: ‘Szeresd felebarátodat, mint önmagadat!’ Ezeknél nincs nagyobb parancsolat.«

³¹ A második így szól: szeresd felebarátodat, mint önmagadat. Ezeknél nagyobb parancs nincsen.”

³¹ A második pedig hasonlatos ehhez: Szeresd felebarátodat, mint magadat. Nincs más ezeknél nagyobb parancsolat.

³¹ A második ez: Szeresd felebarátodat, mint önmagadat! Nincsen más, ezeknél nagyobb parancsolat.

³² ET AIT ILLI SCRIBA: “BENE, MAGISTER, IN VERITATE DIXISTI: “UNUS EST, ET NON EST ALIUS PRAETER EUM;

³² Az írástudó helyeselte: "Valóban jól mondtad, Mester, hogy Ő az egyetlen (Isten), és hogy rajta kívül nincs más.

³² Az írástudó ekkor azt mondta neki: »Jól van, Mester! Helyesen mondtad, hogy egy az Isten, és nincs más rajta kívül;

³² Az írástudó erre így válaszolt: „Jól van, Mester, helyesen mondtad: ő az Egyetlen (Isten), rajta kívül nincsen más.

³² Akkor monda néki az írástudó: Jól van, Mester, igazán mondád, hogy egy Isten van, és nincsen kívüle más.

³² Az írástudó így szólt hozzá: – Jól van, Mester, helyesen mondtad. Ő az egyetlen, és rajta kívül nincsen más.

³³ ET DILIGERE EUM EX TOTO CORDE ET EX TOTO INTELLECTU ET EX TOTA FORTITUDINE” ET: “DILIGERE PROXIMUM TAMQUAM SEIPSUM” MAIUS EST OMNIBUS HOLOCAUTOMATIBUS ET SACRIFICIIS”.

³³ Meg hogy Őt teljes szívünkéből, teljes elménkből és teljes erőnkéből szeretni, felebarátunkat pedig úgy szeretni, mint saját magunkat, többet ér minden égő- vagy bármi más áldozatnál.”

³³ és hogy őt szeretni teljes szívből és teljes értelemből és teljes lélekből és teljes erőből, a felebarátot pedig úgy szeretni, mint önmagunkat – többet ér minden égő és egyéb áldozatnál.«

³³ *Őt teljes szívből, (teljes lélekből), teljes elméből és minden erőből szeretni, a felebarátot pedig úgy szeretni, mint önmagunkat, többet ér minden égő és más áldozatnál.”*

³³ *És szeretni őt teljes szívből, teljes elméből, teljes lélekből és teljes erőből, és szeretni embernek felebarátját, mint önmagát, többet ér minden égőáldozatnál és véres áldozatnál.*

³³ Szeretni őt teljes szívünkéből, teljes elménkből és teljes erőnkéből, és szeretni felebarátunkat, mint önmagunkat sokkal többet ér minden égő- és véres áldozatnál.

³⁴ ET IESUS VIDENS QUOD SAPIENTER RESPONDISSET, DIXIT ILLI: “NON ES LONGE A REGNO DEI”. ET NEMO IAM AUDEBAT EUM INTERROGARE.

³⁴ Jézus az okos beszéd hallatára megdicsérte: "Nem jársz messze az Isten országától" - mondta neki. Több kérdést már nem mertek neki föltenni.

³⁴ Amikor Jézus látta, hogy milyen okosan felelt, azt mondta neki: »Nem vagy messze az Isten országától.« Ezután senki sem merte őt többé kérdezni.

³⁴ *Okos feleletének hallatára Jézus megdicsérte: „Nem vagy messze Isten országától.” Ezután senki sem merte többé kérdéseivel zaklatni.*

³⁴ *Jézus pedig látván, hogy bölcsen felelt vala, monda néki: Nem messze vagy az Isten országától. És többé senki sem meri vala őt megkérdezni.*

³⁴ Jézus pedig, amikor látta, hogy bölcsen válaszolt, ezt mondta neki: – Nem vagy messze Isten országától. Többé senki sem merte kérdezni.

1.3. BEHATÁROLÁS

Márk evangéliumának a 12. fejezetében Jézus jeruzsálemi tanításáról számol be a szenvedéstörténet előtt. Farizeusok és Heródes-pártiak kérdezik őt az adópénzről (Mk 12,13-17), szaduceusok a föltámadásról (Mk 12,18-27) s végül egy írástudó az első (a legfontosabb) parancsról (Mk 12,28-34). Az első két alkalommal ellenséges szándékkal közelednek felé kérdéseikkel, míg a harmadik esetben az írástudót jó szándékúnak ábrázolja az evangélista. A hármas epizód-füzért azzal zárja le Márk, hogy más már nem merte kérdezni a Mestert (Mk 12,34). Vagyis az általunk vizsgált szakasz a Mk 12,28-34 versek között helyezkedik el.

1.4. SZÓ SZERINTI ÜZENET

Márk ebben az epizódban hangsúlyozni kívánja, hogy:

– Jézus mer párbeszédbe lépni az őt kérdezőkkel, illetve az őt próbára tenni kívánókkal (Mk 12,13-34).

– A Mester a korabeli zsidó vallási lelkületnek megfelelően jól ismeri és idézi is a fő parancs szavait. Vagyis Jézus tudott olvasni, rendszeresen olvasta, hallgatta az ószövetségi Írásokat (vö. Mt 5,21-48; Lk 4,16-20; Lk 24,25-27).

– Az Úr nem eltörölni jött az Ószövetséget, hanem beteljesíteni (vö. Mt 5,17), elmélyíteni. Ez abban is megmutatkozik, hogy két, már meglévő mózesi törvényt idéz (MTörv 6,4-5; Lev 19,18), s újszerűen kapcsolja azokat össze. Vagyis nem csak egy parancsot emel ki, hanem kettőt, amit egy szinten említ egymással. Hiszen az Isten-, az embertárs- és az önszeretet szorosan összetartoznak és összefoglalják a törvényt (vö. Róm 13,10; 1Jn 4,19-21).

– A „szív” (καρδία – *kárdiá*) kifejezést megőrzi Márk szó szerint mindkét feleletben (Mk 12,30.33) a mózesi idézetből (MTörv 6,5). A „lélek” szó (ψυχή – *pszükhé*) csak Jézus válaszában (Mk 12,30) marad meg a mózesi parancsból (MTörv 6,5). Az „erő” (ισχύς – *iszkhüsz*) főnév pedig mindkettőjükénél (Mk 12,30.33) mint a mózesi δύνανμις kifejezés variánsa jelenik meg (δύνανμις – *dünamisz*: „erő” /MTörv 6,5/). Viszont mind a Mester, mind az írástudó feleletében a mózesi szöveget kiegészíti az evangélista az „értelem” (διάνοια – *diánojá* /Mk 12,30/; σύνεσις – *szüneszisz* /Mk 12,33/) kifejezéssel. Márk ezáltal még inkább nyomatékosítani akarja, hogy a szeretetben az egész ember mindenestül cselekszik. A szív a döntés színhelye, ahol az ember meghozza a döntéseit, ebből származik utána minden gondolata, cselekedete, szava, megnyilvánulása (vö. Mk 7,21).

– A törvénytudó a tanítvány példaképévé is válik, hiszen ismeri és értően olvassa, értelmezi az Írásokat, s nyitott a Mester felé, akit figyelmesen hallgat, s akit meg is dicsér. Ez a magatartás kivívja Jézus elismerő szavait is, aki elismeri ennek a zsidó írástudónak az értelmes válaszát (νοῦνεχῶς – *núnekhósz*: „értelmesen” /Mk 12,34/), amit pedig hiányolni fog majd később az emmauszi tanítványoknál (vö. ἀνοήτοι – *ánoétoj*: „esztelenek” /Lk 24,25/). A tanítvány tehát az, aki figyelmesen hallgatja és értelmezi Isten Szavát. Ez alapján hozza meg döntéseit a szívében, amelyből fakadóan minden megnyilvánulása válasz lesz az isteni Szóra.

1.5. KULCSSZAVAK RÖVID ELEMZÉSE

ἄκουε (*akúe*): halld!, halljad! (Mk 12,29)

A felszólító módnak ez a formája (Imperativus praesens) egy folyamatos, mindig érvényes parancsot jelöl. A Márk-evangéliumban Isten (Mk 9,7), illetve Jézus használja (Mk 4,3.9.23; Mk 12,29). A Mester felszólít arra, hogy figyelmesen hallgassák az ő szavát,

tanítását (Mk 4,3.9.23; Mk 12,29). Továbbá az Atya kéri a színeváltozás epizódjában, hogy Fiát hallgassák mindig a tanítványok (Mk 9,7). Márknál az utolsó felszólítás ebben a formában Jézus részéről hangzik el, amikor az írástudó kérdésére válaszolva idézi a legfontosabb mózesi törvényt: „Halld, Izrael!” (MTörv 6,4-5; Mk 12,29).

A nép, a tanítvány alapmagatartása és kötelessége fogalmazódik meg tehát ebben a szóban: hallgatni Istent, hallgatni a Fiát: Jézus Krisztust. Ez valójában az ő befogadását, a vele való kapcsolatba lépést fejezi ki. Hiszen a hit az Úr szava iránti engedelmisséget jelenti, ahogy ez a görög ὑπακοή (hüpákoé): ’engedelmisség’ (Róm 1,5) kifejezésben is megmutatkozik: ’*valaminek, azaz Isten szavának a hallgatása alatt lenni, alá kerülni*’.

τὸν πλησίον σου (*ton plészion szú*): a felebarátod (Mk 12,31)

Ez a szó a Márk-evangéliumban csak itt jelenik meg. Eredetileg egy közel lévő, valakinek az oldalán álló valakit, valamit jelöl. Tehát a felebarát, akit szeretnünk kell, az a személy, aki itt és most éppen mellettem van, függetlenül attól, hogy ki ő.

1.6. KONTEXTUÁLIS – KÁNONI PÁRHUZAMOK

Szinoptikus és jánosi párhuzamok

Mt 22,35-40 Hogy próbára tegye, az egyik törvénytudó kérdéssel fordult hozzá: „Mester, melyik a főparancs a törvényben?” Jézus ezt felelte: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből! Ez a legnagyobb, az első parancs. A második hasonló hozzá: Szeresd felebarátodat, mint saját magadat! Ezen a két parancson alapszik az egész törvény és a próféták.”

Mt 22,46 Erre nem akadt senki, aki tudott volna neki egy szót is felelni. Attól a naptól nem is merték kérdezgetni.

Lk 10,25-28 Egy törvénytudó felállt, hogy próbára tegye. „Mester – szólította meg –, mit tegyek, hogy eljussak az örök életre?” Megkérdezte tőle: „Mi van megírva a törvényben? Hogyan olvasod?” Így válaszolt: „Szeresd Uradat, Istenedet, teljes szívedből, teljes lelkedből, teljes erődből és teljes elmédből, felebarátodat pedig, mint saját magadat.” „Helyesen feleltél. Tégy így, és élni fogsz!” – válaszolta neki.”

Lk 20,39-40 Némely írástudó megjegyezte: „Mester, helyesen válaszoltál.” Többé nem mertek tőle kérdezni semmit.

Jn 15,12 Az az én parancsom, hogy szeressétek egymást, amint én szerettelek benneteket.

Kánoni elemzés (párhuzamok a Szentírás más könyveiben)

Lev 19,18 Ne légy bosszúálló, és ne gyűlölködj néped fiaival! Szeresd embertársadat úgy, mint magadat. Én vagyok az Úr.

MTörv 4,35 Te megtapasztalhattad, hogy fölismerd: az Úr az igaz Isten, nincs más rajta kívül.

MTörv 6,4 Halld, Izrael! Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr!

MTörv 6,5 Szeresd Uradat, Istenedet szíved, lelked mélyéből, minden erőddel!

1Sám 15,22 Az engedetlenség olyan, mint a varázslás bűne, a nyakasság annyi, mint a terafimmal való visszaélés. Mivel az Úr szavát semmibe vették, túl kicsinek talált arra, hogy továbbra is Izrael királya légy.

Zsolt 40,7-9 Te nem kívánsz véres vagy ételáldozatot, de megnyitottad fülem a hallásra. Nem követelsz égő- és engesztelő áldozatot, így szólok hát hozzád: Lásd, itt vagyok! A könyvttekercsben rólam írták, hogy teljesítem akaratom. Parancsod, Istenem, örömmel tölti el szívemet.

Iz 45,21 Fejtsétek ki és hozzátok elő érveiteket, sőt tanácskozzátok meg együtt: Ki hirdette ezt régtől fogva, s ki mondta meg már jó előre? Nemde én, az Úr? És rajtam kívül nincsen más; igazságos Isten és Szabadító nincsen rajtam kívül.

Oz 6,6 Mert nem az áldozat kell nekem, hanem a szeretet, nem az égőáldozat, hanem az Isten ismerete.

Ám 5,21 Megvetem, gyűlölöm ünnepeiteket, ünnepségeitek nem tetszenek nekem.

1Kor 8,6 nekünk mégis egy az Istenünk: az Atya, akitől minden származik, s akiért mi is vagyunk, egy az Urunk, Jézus Krisztus, aki által minden van, s mi magunk is általa vagyunk.

2. MEDITATIO – ELMÉLKEDÉS

2.1. PATRISZTIKUS NÉZŐPONT

Szent Kolumbán: Mózes írja a Törvényben: „Isten újra szólt: „Teremtsünk embert képmásunkra, magunkhoz hasonlóvá. Ők uralkodjanak a tenger halai, az ég madarai, a háziállatok, a mezei vadak és az összes csúszómászó fölött, amely a földön mozog.” (Ter 1, 26). Milyen nagy méltósággal ruházta fel az embert! Az embert, akit a porból alkotott. Hol tudod Istent és a port összehasonlítani? Saját képmásává tette a föld porából alkotott embert és a teremtett világ urává, intézőjévé, hogy Istennel működjék együtt. Az Úr elültette bennünk az erényeket, megtanított minket rájuk, Mózes által pedig írásba is foglalta: „Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből. Ez a legnagyobb, az első parancs.” (Mt 22, 37 – 38). Isten szeretete az ő képmásának megújítása. Aki pedig Istent szereti, megtartja parancsait, amelyeket elültetett bennünk: „Ha szerettek, tartsátok meg parancsaimat.” (Jn 14, 15) Az igaz szeretet nem szavak által, hanem tettek által vitetik végbe. Adjuk vissza magunkat Istennek, a mi Atyánknak szentségben, mert ő szent, szeretetben, mert ő a szeretet. Így maradjunk meg képmásában, de akkor szeretnünk kell embertársunkat is, mert ő szintén Isten képmására teremtett. Ha őt nem szeretjük, akkor igazán az Urat sem, akkor pedig inkább mondanak minket zsarnok képmásnak, aki önző s aki gyűlöletet kelt.

2.2. TANÍTÓHIVATALI NÉZŐPONT

2.2.1. KATOLIKUS EGYHÁZ KATEKIZMUSA

2083. Jézus az ember Isten iránti kötelezettségeit ezzel a paranccsal foglalta össze: „Szeresd a te Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és teljes elmédből (Mt 22,37)”. E szavakban közvetlenül visszhangzik az ünnepélyes fölszólítás: „Halljad, Izrael! Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr!” (MTörv 6,4).

Isten előbb szeretett. A „tíz szó” közül az első az egyetlen Isten szeretetére emlékeztet. A következő parancsolatok a szeretet válaszát – melyre az ember meghívást kapott, hogy adja Istenének – bontják ki.

„Én vagyok az Úr, a te Istened, aki kivezettelek téged Egyiptom földjéről, a szolgaság házából. Ne legyenek idegen isteneid előttem. Ne csinálj magadnak faragott képet, vagy hasonmást arról, ami fent van az égben, vagy lenn a földön, vagy a vizekben, a föld alatt. Ne borulj le ilyen képek előtt és ne tiszteld őket.” (Kiv 20,2–5)

„Írva van ugyanis: Uradat, Istenedet imádd, és csak neki szolgálj!” (Mt 4,10)

2052. „Mester, mi jót tegyek, hogy örök életem legyen?” A kérdést föltevő ifjúnak Jézus mindenekelőtt azt válaszolja, hogy föl kell ismerni Istent, Őt, aki „egyedül jó”, mint a legfőbb Jót, mint minden jó forrását. Azután mondja neki Jézus: „Ha be akarsz menni az életre, tartsd meg a parancsolatokat”, és felsorolja az embertársaink szeretetével kapcsolatos előírásokat: „ne ölj, ne törj házasságot, ne lopj, hamisan ne tanúskodjál, apádat és anyádat tiszteld”. Végül pozitív módon összefoglalja mindezt: „szeresd felebarátodat, mint önmagadat” (Mt 19,16–19).

2093. Az Isten szeretetébe vetett hit magában foglalja a meghívást és a kötelezettséget arra, hogy őszinte szeretettel válaszoljunk az isteni szeretetre. Az első parancsolat arra kötelez, hogy Istent mindenkifölött szeressük, és minden teremtményt Ő általa és Őmiatta szeressünk.

2094. Isten szeretete ellen különböző módokon lehet vétkezni: A közömbösség megtagadja vagy elutasítja az isteni szeretettel való törődést; nem vesz tudomást megelőző természetéről és tagadja erejét. A hálátlanság elmulasztja vagy elutasítja az isteni szeretet elismerését és szeretettel való viszonzását. A langyosság habozva vagy hanyagsággal válaszol az isteni szeretetre, és magában foglalhatja a szeretet visszautasítását is. A lustaság vagy lelki restség eljut egészen az Istentől származó öröm elutasításáig, sőt az isteni jótól való borzadásig. Az Isten iránti gyűlölet a gögből fakad. Ellenkezik Isten szeretetével, kinek jóságát tagadja, és átkozni akarja, mert tiltja a bűnöket és büntet.

1539. A választott népet Isten „papi királysággá és szent néppé” (Kiv 19,6) tette. De Izrael népén belül Isten kiválasztotta a tizenkét törzs egyikét, Lévi törzsét, és elkülönítette a liturgikus szolgálatra. Maga Isten volt a leviták öröksége. Az Ószövetség első papjait sajátos szertartással szentelték föl. „Arra rendelték (őket), hogy az Isten tiszteletében képviseljék az embereket és a bűnökért áldozatokat mutassanak be.”

1540. Ez a papság, bár arra lett alapítva, hogy Isten igéjét hirdesse s hogy az áldozatok és imádság által az Istennel való közösséget újra megszilárdítsa, alkalmatlan maradt az

üdvösség megvalósítására, mert rászorult az áldozatok szüntelen ismétlésére anélkül, hogy eljutott volna a végső megszenteléshez, melyet egyedül Krisztus áldozata valósított meg.

1541. Az Egyház liturgiája mégis az ároni papságban, a leviták szolgálatában, valamint a hetven „vén” beiktatásában látja az Újszövetség fölszentelt papságának előképeit. A latin szertartás püspökszentelésének szentelési prefációjában így imádkozik az Egyház:

„Urunk, Jézus Krisztus Istene és Atyja, (...) aki kegyelmed igéje által meghatározta az Egyház rendjét. Kezdetől fogva kiválasztottad Ábrahám igazi gyermekeinek szent népét; előjárókat és papokat állítottál, és szentélyedet soha nem hagytad szolgák nélkül...”

1542. A papszentelés alkalmával az Egyház így imádkozik:

„Urunk, szentséges Atyánk, (...) már az Ószövetségben hivatalokat és szolgálatokat állítottál szent jelül: Mózeset és Áront te rendelted arra, hogy népedet vezessék és megszenteljék. Segítségükre a közös műhöz férfiakat hívtál meg további szolgálatra és hivatalra. A pusztai vándorlás során a hetven vént Mózes lelkéből részesítettél (...). Áron fiainak részt adtál atyjuk hivatalából.”

1543. És az Egyház a diákonusszentelés fölszentelő imádságában megvallja:

„Mindenható Isten, (...) Egyházadat (...) az új templom nagybővülésére növeled és gyarapítod, a szent teendők ellátására a szolgálattevők hármasságát alapítottad, hogy nevednek szolgáljanak, mint már kezdetben kiválasztottad Lévi fiait az első sátor szolgálatára.”

1544. Az ószövetségi papság összes előképe Jézus Krisztusban teljeseedik be, aki „az egyetlen közvetítő Isten és ember között” (1Tim 2,5). Melkizedekben, „a magasságbeli Isten papjában” (Ter 14,18) a keresztény hagyomány Krisztus papságának előképét látja; Ő az egyetlen „Melkizedek rendje szerint való főpap” (Zsid 5,10; 6,20), „a szent, ártatlan, szeplőtelen” (Zsid 7,26), aki „egyetlen áldozattal egyszer s mindenkorra tökéletességre vezette a megszentelteket” (Zsid 10,14), tudniillik egyetlen keresztáldozatával.

1545. Krisztus megváltó áldozata egyetlen: egyszer és mindenkorra történt meg. És mégis az Egyház eucharisztikus áldozatában jelenvalóvá válik. Ugyanezt kell mondanunk Krisztus egyetlen papságáról: jelenvalóvá válik a szolgálati papság által, anélkül, hogy Krisztus papságának egyetlenségét csorbítaná: „És ezért Krisztus az egyetlen igazi pap, a többiek csak az ő szolgái”.

1546. Krisztus, a főpap és egyetlen közvetítő az Egyházat Istennek és Atyjának papi országgá tette. A hívők egész közössége, mint ilyen, papi jellegű. A hívők – ki-ki a hivatásának megfelelően – keresztségi papságukat gyakorolják Krisztusnak, a papnak, prófétának és királynak küldetésében való részesedésük által. A keresztség és a bérmálás szentségei által a hívők „szent papsággá szenteltetnek”.

1547. A püspökök és papok szolgálati vagyis hierarchikus papsága és az összes hívő általános papsága, jóllehet „mindegyik a maga sajátos módján, részesedik Krisztus egyetlen papságában” „lényegük szerint” különböznek, bár „egymáshoz vannak rendelve”. Milyen értelemben? Míg a hívők általános papsága a keresztségi kegyelemnek, a hit, a remény és a szeretet életének, valamint a Lélek szerinti élet gyarapodásában valósul meg,

addig a szolgálati papság az általános papság szolgálatában áll, és az összes keresztények keresztelési kegyelmének kibontakoztatására irányul. Egyike azon eszközöknek, melyekkel Krisztus szüntelenül építi és vezeti a maga Egyházát. Éppen ezért egy külön szentséggel, az egyházi rend szentségével adják át.

2.2.2. PÁPAI GONDOLATOK

SZENT II. JÁNOS PÁL PÁPA EVANGELIUM VITAE KEZDETŰ ENCIKLIKÁJA

55. Ezen nem kell meglepődni: embert ölni, akiben Isten képmása van jelen, különösen súlyos bűn. Egyedül Isten az élet ura! Mindazonáltal az egyéni és társadalmi élet bonyolult és gyakran drámai helyzetei láttán a hívő gondolkodás kezdettől fogva kereste teljesebb és mélyebb megértését annak, hogy mit is tilt és mit ír elő Isten parancsolata.¹ Vannak ugyanis olyan helyzetek, amelyekben az Isten törvénye által adott értékek látszólagos ellentmondásban jelennek meg. Ilyen helyzet például a jogos önvédelemé, amikor a saját élet megvédéséhez való jog és a másik élete sértésének tilalma nehezen föloldható konfliktusba kerül. Kétségtelen, hogy az élet belső értéke s a kötelezettség, hogy önmagunkat nem kevésbé kell szeretnünk mint a felebarátot, valóban jogos alapot adnak az önvédelemhez. A felebaráti szeretet parancsa, melyet meghirdetett az Ószövetség és Jézus megerősített, föltételezi önmagunk szeretetét, mint mércét: „Szeresd felebarátodat, mint önmagadat”. Senki sem mondhat le tehát az önvédelemről az élet vagy önmaga iránti szeretet hiánya miatt, de megteheti az önszeretetet az evangéliumi boldogságok szellemében elmélyítő és átformáló hősiesség szeretéből azzal az önfeláldozással, melynek magasztos példája maga az Úr Jézus.

Másrészt „a jogos önvédelem nemcsak jog lehet, hanem súlyos kötelessége is azoknak, akik mások életéért, a család és a polgári közösség közjáváért felelősek.” Előfordul sajnos, hogy a támadót csak úgy lehet ártalmatlanná tenni, hogy megölik. Ebben a föltevésben a halálos kimenetelt a támadó váltotta ki, aki cselekményével halálveszélynek tette ki magát; olyan esetekben is, amikor az értelem használatának hiánya miatt erkölcsileg nem vonható felelősségre.

2.3. LITURGIKUS NÉZŐPONT

2.3.1. AZ EVANGÉLIUMI SZAKASZ KAPCSOLÓDÁSI PONTJAI A SZENTMISE SZERTARTÁSÁNAK EGYÉB SZÖVEGEIVEL

Az *olvasmányban* (MTörv 6,2-6) a parancsok megtartására szólítja fel a választott népet Mózes, amit így foglal össze: „Halld, Izrael! Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr! Szeresd Uradat, Istenedet teljes szívedből, teljes lelkedből és minden erődből! Ezeket a parancsokat, amelyeket ma szabok neked, őrizd meg szívedben!” Erre a hitvallásra és felszólításra utal vissza Jézus az *evangéliumi szakaszban* a főparancs kapcsán. Az Úr iránti szeretetet fejezi ki a *válaszos zsoltár* válasza is (Zsolt 17,2-4.47.51): „Szeretlek, Uram, Istenem, én erősségem.” A *szentlecke* (Zsid 7,23-28) Jézus Krisztusnak mint Főpapunknak az irántunk való szeretetét hangsúlyozza, amely a legteljesebb módon az ő kereszthalálában mutatkozott meg: „Ő nem szorul rá, mint a többi főpap, hogy naponként

először a saját vétkeiért mutasson be áldozatot, s csak azután a nép bűneiért. Egyszer s mindenkorra megtette ezt, amikor feláldozta önmagát.” Az *alleluja-versben* (Jn 14,23) pedig Jézus szavait halljuk, aki arra hív, hogy az iránta való szeretünket abban mutassuk meg, hogy őrizzük és éljük az ő szavát, ami által bekapcsolódunk a Szentháromság szeretet-misztériumába: „Aki szeret engem, megfogadja szavamat, Atyám is szeretni fogja és hozzá költözünk.” A szeretetben való növekedésért fohászkodunk a *hívek könyörgésében* is, amit a *papi fohász* így vezet be: „Kérjük egy szívvel-lélekkel a jóságos Istent, akit Atyánknak hívunk, hogy segítsen minket kegyelmével a szeretet gyakorlására!” A szeretet parancsa, amit az Úr ajándékoz nekünk az élet útja számunkra, ahogy az egyik *áldozási ének* (Zsolt 15,11) hirdeti: „Az élet útját mutatod nekem, örömmel töltesz el színed előtt, Uram.”

2.3.2. LITURGIKUS ÉNEKEK

ÉNEKLŐ EGYHÁZ

Befogadtuk, Isten (631)

http://nepenektar.hu/idoszak/evkozi_ido/liturgia/231/gr/890/befogadtuk-isten-suscepimus-2

GITÁROS ÉNEKEK

Alleluja, áldjuk az Urat

<https://www.youtube.com/watch?v=AAHJGuJZP4s>

Nincs más Isten

https://www.youtube.com/watch?v=k_bhzzdz-Q9A

Hald, Izrael

<https://www.youtube.com/watch?v=u3ZwbKWbgTo>

2.4. PEDAGÓGIAI NÉZŐPONT

2.4.1. EVANGÉLIUM TÉMÁJÁT FELDOLGOZÓ IRODALMI MŰVEK

Lisieux-i kis Szent Teréz: Ezen a mai napon

Az életem csak egy pillanat, egy múlt óra csupán,
Az életem egyetlen nap, mely elillan, elszáll.
Ó, Istenem ,Te tudod: ahhoz, hogy szerethesselek Téged,
nincs másom, csak ez a mai nap...

Ó, szeretlek Téged, Jézus, Utánad vágyakozik a lelkem,
Csak egyetlen napra még maradj drága támaszom,
Jöjj, uralkodj a lelkemben, hadd lássam
mosolygó arcodat, csak ezen a mai napon...

Amikor a holnapra gondolok, álhatatlanságom megrettent,
Mert érzem, hogy szívemben szomorúság és unalom lappang,
De, ó én Istenem, mégis kívánom a szenvedés
próbatételét ezen a mai napon...

Nemsokára meglátlak téged az örök partokon,
Isteni pilóta, mert odavezet engem karod,
Viharos folyókon át biztosan tartasz engem,
ezen a mai napon...

Ó, Uram, engedd, hogy Arcodba rejtőzzek,
Ott nem hallom többé a világ hiú fecsegését,
Szeress engem, Istenem, őrizz meg kegyelmedben,
csak ezen a mai napon...

Isteni szíved közelében elfelejtkezem mindenről,
Pedig már ismerem az éj sötét szorongásait,
Ó, Jézus, adj nekem egy helyet a Szívedben
csak ezen a mai napon...!

Élő kenyér, isteni Eukarisztia,
ó szent titok, mit a Szeretet teremtett,
Jöjj, lakozz a szívemben, Jézus, hófehér Ostyám
csak ezen a mai napon...

Kérlek, egyesíts magaddal, ó egyedül Méltó és Szent,
és gyenge kis lelkem gyümölcsöt hoz,
és Neked ajándékozhatok egy arany szőlőfürtöt, Uram,
ezen a mai napon...

Szeplőtlen Szűz, én édes Csillagom,
ki Jézusnak adsz engem és egyesítesz Vele,
Ó, Mama, hadd pihenjek meg fátylad alatt
ezen a mai napon...

Szent őrangyalom, boríts be szárnyaiddal,
Világosítsa meg fényed az utat, melyen járok,
Jöjj, irányítsd lépteimet, segíts nekem, hívlak
ezen a mai napon...!

A barát

A szomszéd utcában van egy barátom, ebben a nagy és végtelen városban, de a napok múlnak és a hetek szaladnak, és mielőtt észrevenném, eltelik egy év. És soha nem látom régi barátom arcát, mert az élet egy gyors és rettenetes versenyfutás, ő tudja, hogy most is éppúgy kedvelem, mint akkoriban, amikor még becsengettem hozzá. És ő hozzám. Akkor fiatalabbak voltunk, most pedig elfoglalt, fáradt férfi. Belefáradva az ostoba játékba, abba, hogy nevet szerezzünk magunknak. "Holnap" mondom, "felhívom Jimet". Csak azért, hogy tudja, gondolok még rá." De eljön és elmegy a holnap, és a távolság köztünk csak egyre nő. A szomszéd utcában!- mégis mérföldekre. Táviratot kaptam, "Jim ma meghalt." És ez az, amit végül kapunk és megérdemlünk. Egy eltűnt barát a szomszéd utcában.

Mindig azt mondd, amire gondolsz. Ha szeretsz valakit, mondd meg neki. Ne félj kifejezni önmagad. Nyújtsd ki a kezed, és mondd meg a másiknak hogy mit jelent a számodra. Mert mire eldöntöd, hogy melyik a megfelelő időpont, már túl késő lehet. Ragadd meg a napot. Soha ne sajnálkozz És ami a legfontosabb, maradj közel barátaidhoz és családodhoz mert ők segítettek abban, hogy azzá légy, ami ma vagy.

A szeretet ára

Egy kisfiú kiment a konyhába, és odaadott az anyukájának egy teleírt lapot. Az anya éppen vacsorát főzött, de félbehagyta, megtörölte a kezét, és elkezdte olvasni.

Fűnyírás - 1000 Forint

A szobám kitakarítása ezen a héten - 500 Forint

Bevásárlás anya helyett - 500 Forint

Vigyázás az öcsémre, amíg anya bevásárolt - 500 Forint

Szemétkihordás - 200 Forint

Jeles félévi bizonyítvány - 2000 Forint

Gereblyezés a kertben - 1000 Forint

Heti összes tartozás: 5700 Forint

Az anya rá sem nézett a gyermekre, hanem fogott egy tollat, és a lap hátoldalára a következőket írta:

Kilenc hónapig a méhembem hordoztalak - ingyen

Éjszakákon át virrasztottam melletted, ápoltalak, és imádkoztam érted - ingyen

Melletted álltam a megpróbáltatások idején, és nem egyszer megríkáttál - ingyen

Álmatlanul hánykolódtam, szorongtam, hogy mi vár még rád - ingyen

Játékokat, ennivalót, ruhát kapsz, sőt még az orrodát is megtörölöm - ingyen.

Ha mindezt összeadjuk, a szeretetem teljes költsége nulla Forint.

Amikor a gyerek elolvasta, amit az édesanyja írt, hatalmas könnyecsepp gördült le az arcán, egyenesen a szemébe nézett és így szólt: - Nagyon szeretlek. anyukám!

Aztán fogta a tollat, és jókora betűkkel számlája alá odaírta: FIZETVE!

2.5. KÉRDÉSEK AZ EVANGÉLIUMHOZ

– Én mit tartok az első parancsnak az életemben?

– Milyen lehetett ott állni, szemtől szemben Jézussal és hallgatni őt?

3. ORATIO – IMÁDSÁG

A szentmise első könyörgése

Mindenható, irgalmas Isten, a te kegyelmed műve, hogy híveid méltóképpen és tetszésszerűen szolgálnak neked. Add, kérünk, hogy minden akadályt legyőzve elnyerjük a megígért boldogságot. A mi Urunk, Jézus Krisztus, a te Fiad által, aki veled él és uralkodik a Szentlélekkel egységben, Isten mindörökkön örökké. Ámen.

Imádság

Mennyei Atyám, hálát adok a szeretetedért, és Jézus nevében kérlek, küldd el Szentlelkedet, hogy szeretettel tudjak válaszolni Neked minden nap! Ámen.

4. CONTEMPLATIO – SZEMLÉLŐDÉS

A főparancs a szeretet Isten és embertársaink iránt (Mk 12,28b-34)

(Forrás: Cathopic)

5. CONDIVISIO – MEGOSZTÁS

Örömhír megfogalmazása: Nekem ebben a szakaszban az az örömhírem, hogy...

- Isten arra hív engem, hogy válaszoljak arra a szeretetre, amivel ő kezdettől fogva és folyamatosan fordul felém.
- Isten az Egyetlen, rajta kívül nincs más isten.

6. ACTIO – TETTEKRE VÁLTÁS

Tanúságtétel megfogalmazása: Az evangéliumi szakasz arra ösztönöz, hogy...

- Növekedjem minden nap a szeretetben!
- Tegyem helyre a prioritásaimat!

IMPRESSZUM

A *Lectio divina* segédanyagok, amiknek felépítése a *lectio divina* módszer felosztását követi, segítik az evangéliumi szakasz imádságos elmélyítését.

Lectio divina segédanyag, Évközi 31. vasárnap („B” év)
Borítófotó © Cathopic

A Biblia szövegének fordításait a következő forrásokból vettük át:

- liturgikus szöveg: igenaptar.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 18.)
- a görög szöveget az SBLGNT (utolsó letöltés 2020. május 11.)
- latin fordítás: Vatikán online archívuma (utolsó letöltés 2020. május 14.)
- további magyar fordítások: szentiras.hu (utolsó letöltés 2020. május 12.)

Szent Kolombán gondolatait a Bibba dei Padri olasz kiadvány alapján Rác Dávid fordította

Katolikus Egyház Katekizmusa: archiv.katolikus.hu/kek (utolsó letöltés 2020. május 15.)

Pápai gondolatok: regi.katolikus.hu (utolsó letöltés 2020. szeptember 14.)

Lisieux-i kis Szent Teréz: Ezen a mai napon – <http://martinkertvaros-plebania.hu/page.php?4.19>

A barát – <http://lelekemelo.lapunk.hu/?modul=oldal&tartalom=1118133>

A szeretet ára – <https://egyazegyben.com/a-szeretet-ara-tanulsagos-tortenet-61669>

A *Lectio divina segédanyag* összeállításában a lectio divina munkacsoport működött közre, melynek vezetője Nyúl Viktor, egykori és jelenlegi tagjai pedig: Asztalos Gábor Tamás, Asztalos Livia, Csonka Laura, Endrédi Melinda, Geiszelhardt Sára, Görfölvöl Tibor, Grász-Szily Boglárka, Haász Rebeka Anna, Fazekas Zsófia, Hegyi László, Járai Ferenc, Máté Mária Magdolna Teréz nővér, Mohay Réka, Molnár Dzszenifer, Nyúlné Révfalvi Ildikó, Rác Dávid, Rác Édua Anna, Roszkopf Rita, Sárszegi Judit, Szabóné Nagy Katalin, Vermes Nikolett, Zimonyi Géza.

Ezen kiadvány tartalma szerzői jogi védelem alatt áll. A szerzői jogok tulajdonosai a fentebb említett esetekben az ott megjelölt jogtulajdonosok, külön meg nem jelölt esetekben a Pécsi Egyházmegye. Hitbuzgalmi és lelkipásztori célra a kiadvány anyaga szabadon felhasználható.

Kiadja a Pécsi Egyházmegye, 2021

7621 Pécs, Dóm tér 2.

E-levelezési cím: lectio.divina@pecs.egyhazmegye.hu

Honlap: lectiodivina.hu